

De datagedreven overheid: dit kán en moet beter

Wouter Welling – Podcast: Studio Tegengif

Programmadirecteur Digicampus (interim)

DG Digitalisering en Overheid Organisatie - Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Interbestuurlijk Programma Versterking Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (IBP versterking VHT)

Themabijeenkomst: Data is de toekomst van toezicht – 18 april 2024

Agenda

1. Wie ben ik?
2. Datagedreven werken wordt politiek
3. Lessen uit mijn verleden: ID-wallet
4. 2 observaties rond VHT
5. Uw IV landschap
6. Mijn diagnose
7. Oorzaken
8. Mijn behandelplan

1. WIE BEN IK?

2. DATAGEDREVEN WERKEN WORDT POLITIEK: KABINET RUTTE IV OVER DIGITALISERING

RUTTE IV OVER DIGITALISERING

Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst

Coalitieakkoord 2021 – 2025

VVD, D66, CDA en ChristenUnie

15 december 2021

Digitalisering

De huidige digitale revolutie biedt geweldige kansen voor onze samenleving en economie. Die kansen gaan we benutten met uitstekende digitale vaardigheden, een sterke Europese digitale markt, hoogstaande digitale infrastructuur en ambitieuze samenwerking in technologische innovatie. Tegelijkertijd zorgt digitalisering voor een digitale kloof en groeiende ongelijkheid in onze samenleving. Ook onze veiligheid, rechtsstaat, democratie, mensen- en grondrechten en concurrentievermogen staan onder druk. Dat vraagt om solide spelregels, toezicht en strategische autonomie.

- Wetenschap, bedrijfsleven, 'startups', 'scale-ups', kenniscoalities en overheid slaan de handen ineen om de kansen die digitale technologie biedt te verzilveren. We stimuleren innovatie en investeren in chips- en sleuteltechnologieën zoals kunstmatige intelligentie en quantum-computing. We pakken (in Europees verband) de marktmacht en datamacht van grote tech- en platformbedrijven aan om de concurrentiepositie van bedrijven en de privacy van burgers te verbeteren.
- Nederland wordt het digitale knooppunt van Europa en krijgt robuust, supersnel en veilig internet in alle delen van het land.
- We nemen het voortouw en zetten in Europees verband in op versterking van de samenwerking tussen lidstaten op het gebied van digitalisering, onder meer op mensgerichte inzet van kunstmatige intelligentie, digitale ethiek, ontwikkeling van digitale identiteit en cybersecurity en 'open source'.
- Iedereen krijgt de kans om mee te komen door digitale kennis- en vaardigheden aan te bieden in het onderwijs en via om- en bijscholing. We pakken digibetisme gericht aan via een publiek-private strategie voor digitale geletterdheid en we verbeteren de toegankelijkheid van digitale overheidsdiensten, met behoud van alternatieven voor digitale overheidscommunicatie.
- We willen dat inlichtingendiensten beter in staat zijn om hun slagkracht te benutten en hun capaciteit uitbreiden om nieuwe en toenemende digitale dreigingen en aanvallen assertief op te sporen en te bestrijden, met waarborgen voor goed en effectief toezicht en digitale burgerrechten.
- We beschermen onze bedrijven, vitale infrastructuur en economisch kapitaal beter door centraal gecoördineerde structurele samenwerking tussen onder andere het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC), het Digital Trust Center (DTC), overheden, bedrijven en wetenschappers. Zij kunnen sneller en makkelijker informatie delen over digitale kwetsbaarheden en 'hacks'.
- Cybercriminaliteit zoals 'ransomware' is zeer ondermijnd. We investeren daarom in een brede meerjarige cybersecurity aanpak en in cyberexpertise bij de politie, rechtspraak, het Openbaar Ministerie (OM) en defensie.
- We erkennen fundamentele burgerrechten online. We versterken daarom veilige digitale communicatie en passen geen gezichtsherkenning toe zonder strenge wettelijke afbakening en controle. We investeren in een sterke positie van de Autoriteit Persoonsgegevens en versterken samenwerking en samenhang tussen de diverse digitale toezichthouders. We regelen wettelijk dat algoritmes worden gecontroleerd op transparantie, discriminatie en willekeur. Een algoritmetoezichthouder bewaakt dit. De overheid geeft het goede voorbeeld door niet meer

- data te verzamelen en onderling te delen dan nodig en ontwikkelt regels voor data ethiek in de publieke sector. We geven mensen een eigen 'online' identiteit en regie over hun eigen data.
- Grote online platformen worden verantwoordelijk om desinformatie en haatzaaien op hun platforms tegen te gaan. We beschermen kinderen extra tegen niet-passende 'online' reclame en kindermarketing, geven ze het recht om niet gevolgd te worden en geen dataprofielen te krijgen.

RUTTE IV OVER DIGITALISERING

Alexandra van Huffelen

Staatssecretaris Koninkrijksrelaties
en Digitalisering

HOOFDLIJNENBRIEF DIGITALISERING

Kamerbrief hoofdlijnen beleid voor digitalisering

Staatssecretaris Van Huffelen (Koninkrijksrelaties en Digitalisering), minister Adriaansens (EZK), minister Yeşilgöz-Zegerius (JenV) en minister Weerwind (Rechtsbescherming) sturen de Tweede Kamer een brief over de hoofdlijnen van het beleid van de digitale transitie van de samenleving voor deze kabinetsperiode.

Download 'Kamerbrief hoofdlijnen beleid voor digitalisering'

PDF document | 20 pagina's | 1 MB

Kamerstuk: Kamerbrief | 08-03-2022

Bijlagen

› Beslisnota behorende bij de Kamerbrief over Hoofdlijnen beleid digitalisering

Beslisnota bij Kamerbrief Hoofdlijnen beleid digitalisering. In een beslisnota staat achtergrondinformatie die bewindspersonen ...

Beleidsnota | 08-03-2022

Kamerbrief over Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren

Kamerstuk | 04-11-2022

Staatssecretaris Van Huffelen (Koninkrijksrelaties en Digitalisering) informeert de Tweede Kamer over de 'Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren'. De werkagenda is de eerste stap in de invulling van de ambities van het kabinet voor de waardengedreven digitale transitie van Nederland.

➔ [Kamerbrief over Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren](#) (PDF | 15 pagina's | 194 kB)

Bijlagen

➤ Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren

Het thema 'digitale overheid' en een aantal voorwaarden van het 'digitaal fundament' zijn in de 'Werkagenda Waardengedreven ...

Rapport | 01-11-2022

➤ Overzicht moties en toezeggingen bij Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren

Overzicht van moties en toezeggingen die betrekking hebben op de 'Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren'. Overzicht moties en ...

Rapport | 04-11-2022

➤ Beslisnota bij Kamerbrief over Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren

In een beslisnota staat achtergrondinformatie die bewindspersonen gebruiken bij de besluitvorming over een Kamerstuk. Beslisnota ...

Beleidsnota | 02-11-2022

Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren

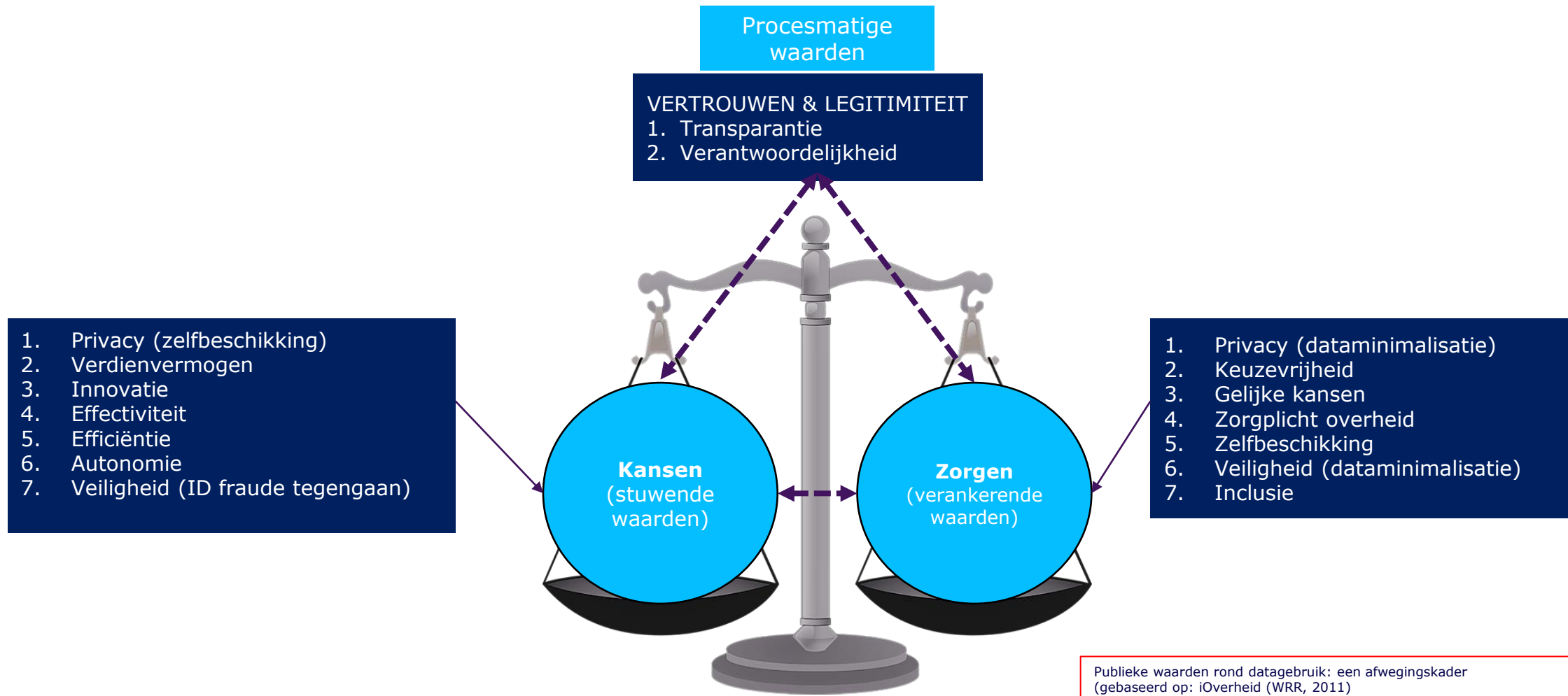
Werkagenda *vijf* programmaliijnen

De publieke waarden in digitaliseringsbeleid

Wat is goed? Wat is fout? Wat is verantwoord? Welke afwegingen maken we?

4.2 Verbeteren gegevenshuishouding voor burgers en organisaties | Overzicht

Maatschappelijke opgave

Het gebruik van data door de overheid kan veel kansen bieden, maar roept ook wantrouwen op, bijv. door de Toeslagenaffaire. Het is daarom essentieel dat gegevens altijd worden verzameld, opgeslagen en verwerkt op basis van heldere wettelijke en principiële waarden (bijv. respecteren AVG, privacy, non-discriminatie, regie van burger, etc.).¹ Met deze waarborgen kan gericht gebruik van (burger)gegevens veel maatschappelijke waarde creëren, bijvoorbeeld omdat dit het Rijk en gemeenten helpt om te begrijpen wie wanneer welke hulp nodig heeft. Daarvoor zijn goede afspraken en samenwerkingen tussen overheden nodig, in lijn met het burgerbelang en de wet. Niet-persoonlijke, open data van de overheid kan daarnaast nuttig zijn voor (onderzoeks) activiteiten van burgers, bedrijven en andere organisaties. Ook daarvoor is de kwaliteit van data essentieel (o.a. actualiteit en representativiteit); die basis is nu niet op orde.

Behaalde resultaten

- Door meerdere centrale en decentrale overheidsorganisaties wordt actief open data gepubliceerd, of worden andere innovatieve initiatieven ontplooid m.b.t. data (zie www.digitaleoverheid.nl/initiatief voor een overzicht van initiatieven)
- Vanuit het Common Ground-initiatief verbeteren en verbeteren gemeentes, waaronder Utrecht, Haarlem en Den Bosch, de omgang met data (efficiënter en in lijn met actuele wetgeving), door data in uniforme vorm op te slaan, opslag los te koppelen van specifieke werkprocessen en applicaties, en door data aan de bron te raadplegen met APIs (i.p.v. veelvuldig kopiëren en opslaan op meerdere plekken)
- Introductie van regels voor (één) data-ethiek in de publieke sector
- Interbestuurlijke datastrategie is vastgesteld

Doelen

- 1 Een veilige, wettelijke en waardengedreven opslag en omgang met data (bijv. structureel borgen van AVG, privacy en regie), waardoor vertrouwen onder burgers ontstaat, met o.a. heldere eisen voor toegang en gebruik van data
- 2 Een hoge kwaliteit van data door een adequate data-architectuur, systemen en richtlijnen maakt het voor de overheid mogelijk om meer waarde voor specifieke burgers en organisaties te creëren en om betere algemene beleidskeuzes te maken
- 3 Waar dat nuttig, nodig, toegestaan en in lijn met het belang en de wens van de burger is, worden burgergegevens gebruikt en gedeeld als één overheid, waartoe de juiste afspraken/governances, standaarden en voorzieningen zijn ingericht
Percentage van de bestuursorganen dat de Woo-informaticategorieën openbaar maakt op PLOOI
- 4 Niet-persoonsgerelateerde gegevens van overheden en publieke organisaties zijn waar mogelijk als open data beschikbaar, zodat burgers, bedrijven en andere organisaties deze kunnen benutten voor hun (onderzoeks)activiteiten

Beoogde indicatoren

- Aantal departementen en grote uitvoeringsorganisaties dat transparant publiceert over de opzet van de gegevenshuishouding en naleving van (AVG-)wetgeving (streefwaarde: alle departementen en grote uitvoeringsorganisaties)
- Nog te bepalen
- Nog te bepalen
- Nog te bepalen

HET WORDT POLITIEK

Stelling:

*Als Nederlanders ergens over klagen,
dan doet het er toe...*

(als ze niet meer klagen, zijn ze dood)

3. LESSEN UIT MIJN VERLEDEN: ID-WALLET

RUTTE IV OVER DIGITALISERING

Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst

Coalitieakkoord 2021 – 2025

VVD, D66, CDA en ChristenUnie

15 december 2021

Digitalisering

De huidige digitale revolutie biedt geweldige kansen voor onze samenleving en economie. Die kansen gaan we benutten met uitstekende digitale vaardigheden, een sterke Europese digitale markt, hoogstaande digitale infrastructuur en ambitieuze samenwerking in technologische innovatie. Tegelijkertijd zorgt digitalisering voor een digitale kloof en groeiende ongelijkheid in onze samenleving. Ook onze veiligheid, rechtsstaat, democratie, mensen- en grondrechten en concurrentievermogen staan onder druk. Dat vraagt om solide spelregels, toezicht en strategische autonomie.

- Wetenschap, bedrijfsleven, 'startups', 'scale-ups', kenniscoalities en overheid slaan de handen ineen om de kansen die digitale technologie biedt te verzilveren. We stimuleren innovatie en investeren in chips- en sleuteltechnologieën zoals kunstmatige intelligentie en quantum-computing. We pakken (in Europees verband) de marktmacht en datamacht van grote tech- en platformbedrijven aan om de concurrentiepositie van bedrijven en de privacy van burgers te verbeteren.
- Nederland wordt het digitale knooppunt van Europa en krijgt robuust, supersnel en veilig internet in alle delen van het land.
- We nemen het voortouw en zetten in Europees verband in op versterking van de samenwerking tussen lidstaten op het gebied van digitalisering, onder meer op mensgerichte inzet van kunstmatige intelligentie, digitale ethiek, ontwikkeling van digitale identiteit en cybersecurity en 'open source'.
- Iedereen krijgt de kans om mee te komen door digitale kennis- en vaardigheden aan te bieden in het onderwijs en via om- en bijscholing. We pakken digibetisme gericht aan via een publiek-private strategie voor digitale geletterdheid en we verbeteren de toegankelijkheid van digitale overheidsdiensten, met behoud van alternatieven voor digitale overheidscommunicatie.
- We willen dat inlichtingendiensten beter in staat zijn om hun slagkracht te benutten en hun capaciteit uitbreiden om nieuwe en toenemende digitale dreigingen en aanvallen assertief op te sporen en te bestrijden, met waarborgen voor goed en effectief toezicht en digitale burgerrechten.
- We beschermen onze bedrijven, vitale infrastructuur en economisch kapitaal beter door centraal gecoördineerde structurele samenwerking tussen onder andere het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC), het Digital Trust Center (DTC), overheden, bedrijven en wetenschappers. Zij kunnen sneller en makkelijker informatie delen over digitale kwetsbaarheden en 'hacks'.
- Cybercriminaliteit zoals 'ransomware' is zeer ondermijnd. We investeren daarom in een brede meerjarige cybersecurity aanpak en in cyberexpertise bij de politie, rechtspraak, het Openbaar Ministerie (OM) en defensie.
- We erkennen fundamentele burgerrechten online. We versterken daarom veilige digitale communicatie en passen geen gezichtsherkenning toe zonder strenge wettelijke afbakening en controle. We investeren in een sterke positie van de Autoriteit Persoonsgegevens en versterken samenwerking en samenhang tussen de diverse digitale toezichthouders. We regelen wettelijk dat algoritmes worden gecontroleerd op transparantie, discriminatie en willekeur. Een algoritmetoezichthouder bewaakt dit. De overheid geeft het goede voorbeeld door niet meer

30

- data te verzamelen en onderling te delen dan nodig en ontwikkelt regels voor data ethiek in de publieke sector. We geven mensen een eigen 'online' identiteit en regie over hun eigen data.
- Grote online platformen worden verantwoordelijk om desinformatie en haatzaaien op hun platforms tegen te gaan. We beschermen kinderen extra tegen niet-passende 'online' reclame en kindermarketing, geven ze het recht om niet gevolgd te worden en geen dataprofielen te krijgen.

31

"We geven mensen een eigen 'online' Identiteit en regie over hun eigen data." (p. 31)
<https://www.kabinetsformatie2021.nl/documenten/publicaties/2021/12/15/coalitieakkoord-omzien-naar-elkaar-vooruitkijken-naar-de-toekomst>

HOOFDLIJNENBRIEF DIGITALISERING

Kamerbrief hoofdlijnen beleid voor digitalisering

Staatssecretaris Van Huffelen (Koninkrijksrelaties en Digitalisering), minister Adriaansens (EZK), minister Yeşilgöz-Zegerius (JenV) en minister Weerwind (Rechtsbescherming) sturen de Tweede Kamer een brief over de hoofdlijnen van het beleid van de digitale transitie van de samenleving voor deze kabinetsperiode.

[Download 'Kamerbrief hoofdlijnen beleid voor digitalisering'](#)

PDF document | 20 pagina's | 1 MB

Kamerstuk: Kamerbrief | 08-03-2022

Bijlagen

[Beslisnota behorende bij de Kamerbrief over Hoofdlijnen beleid digitalisering](#)

Beslisnota bij Kamerbrief Hoofdlijnen beleid digitalisering. In een beslisnota staat achtergrondinformatie die bewindspersonen ...

Beleidsnota | 08-03-2022

"Online identiteit en regie over eigen data

Een andere cruciale voorwaarde is dat burgers in de digitale wereld autonoom kunnen zijn en zelf kunnen beschikken over hun eigen data en identiteit." (p. 7)

*"(...) Een nieuwe privacy vriendelijkere manier van omgang met gegevens, waarbij burgers in staat worden gesteld echte keuzes te maken, ontstaat niet zomaar. **Daarom krijgen burgers een breed bruikbare digitale identiteit**, zodat zij zich in de digitale wereld op veilige wijze kunnen identificeren en meer regie over eigen gegevens hebben zonder dat iemand over de schouders meekijkt – vergelijkbaar met het gebruik van een paspoort in de fysieke wereld." (p. 8)*

Allea erin

'EU werkt aan digitale portemonnee-app voor hele Unie'

01 juni 2021 10:18

Aangepast: 01 juni 2021 14:42

De Europese Unie werkt aan een digitale portemonnee voor alle 27 EU-lidstaten, die bij alle overheden in de EU zou zijn te gebruiken.

Het zou gaan om een app die al je betalingsinformatie opslaat en die bij elke instantie van elk EU-land gebruikt kan worden, schrijft [The Financial Times](#). De app is onder andere met een vingerafdruk of oogscan te gebruiken.

Wat verandert er?

Wat regelt de huidige eIDAS-verordening voor eIDs?

Wederzijdse erkenning van nationale eIDs:
Betrouwbaar inloggen met **elektronische identiteiten bij (semi-)overheidsdiensten** (over de grens).

Political context

« The European Council calls for the development of an EU-wide framework for secure public electronic identification (e-ID), including interoperable digital signatures, to provide people with control over their online identity and data as well as to enable access to public, private and cross-border digital services. »
(European Council Conclusions 2 October 2020)

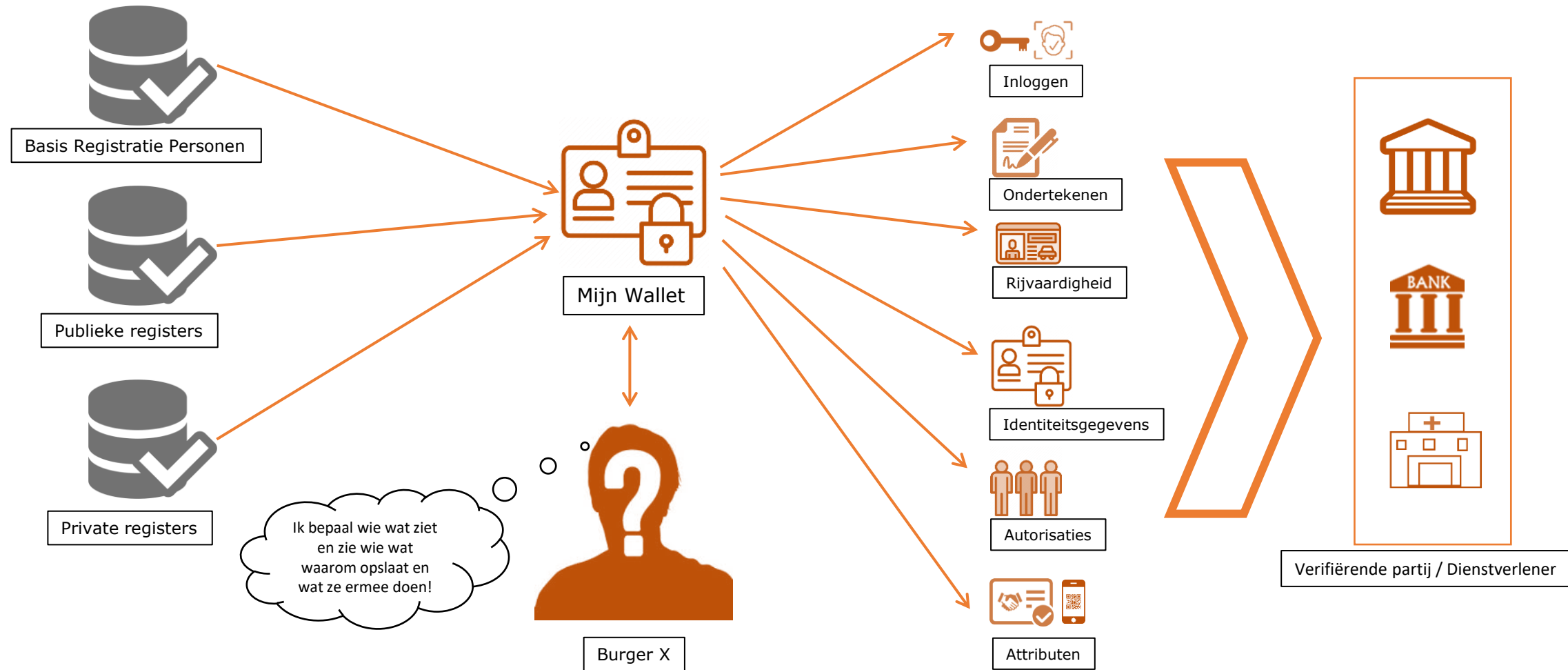
«The Commission will soon propose a secure European e-identity. One that we trust and that any citizen can use anywhere in Europe to do anything from paying your taxes to renting a bicycle. A technology where we can control ourselves what data and how data is used. »
(State of the Union - 16 September)

Wat regelt het voorstel voor een 'Europese Digitale Identiteit'?

- ❑ Alle lidstaten geven **verplicht één of meer wallets** uit.
- ❑ **Regie op gegevens:** Burgers en bedrijven kunnen hun digitale (bron)identiteit en gegevens, zoals diploma's, zelf delen via een wallet-applicatie op hun smartphone.
- ❑ **Gebruik in private sector:** Wallets kunnen gebruikt worden, niet alleen in het publieke domein, maar ook in het private domein, in het bijzonder op grote platforms (Google, Facebook, Amazon, etc.).
- ❑ **Gebruik is gratis** voor natuurlijke personen, wallet voldoet aan toegankelijkheidseisen en aan hoogste niveau van betrouwbaarheid bij uitgifte en gebruik.
- ❑ Wallets zijn geschikt voor **offline gebruik** zonder internet.
- ❑ Wallets moeten de vertrouwensdiensten **elektronische handtekening en zegel** bevatten (samenloop met beleidsterrein EZK). Daarnaast verplichte nationale certificering door in NL Agentschap Telecom (EZK).

HOE WERKT ZO'N WALLET?

Menu

nrc

✍ Maxim Februari

🕒 27 augustus 2022

🕒 Leestijd 2 minuten

📌 Opslaan in leeslijst

🔊 Luister naar
05:27

ID-wallet? Bezwaren genoeg

Voor je het weet, heet iets een complottheorie. Dat is lastig, want de redelijke burger kan er dan niet langer met goed fatsoen over meedenken. Hele beleidsgebieden belanden hierdoor buiten het maatschappelijke debat. Soms denk ik wel eens dat berichten bewust onbegrijpelijk worden gepresenteerd opdat de burger paranoïde kan worden genoemd als hij ze niet snapt. Of ben ik nu gek?

Vorige week las ik in twee kranten over een proef met vroege opsporing van longkanker. In [NRC toonde de wetenschap zich optimistisch](#). Een onderzoeker van het Erasmus MC, dat de proef gaat uitvoeren met geld van de Europese Commissie, vertelde dat door de screening jaarlijks 1.500 tot 2.500 minder mensen zullen sterven. „Het vroeg opsporen kan het aantal sterfgevallen met een kwart omlaag brengen.” Einde bericht.

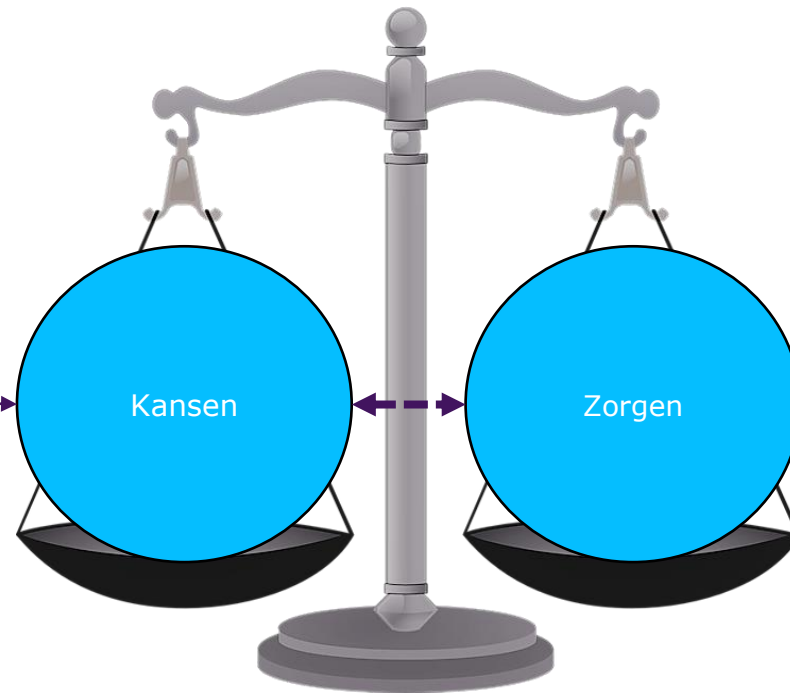
De ethische kant van onze digitale identiteit infrastructuur?

Vertrouwen wij de burger met zijn/haar eigen digitale data?

Privacy (zelfbeschikking) & autonomie

"Ik beheer mijn gegevens en ik deel mijn gegevens met wie ik maar wil zonder dat er iemand meekijkt."

"Geen enkele centrale partij moet de macht hebben al mijn gegevens te zien."

Zorgplicht & Inclusie

"De overheid moet zorgen dat iedereen mee kan doen en dat mensen niet verleid kunnen worden tot acties waarvan ze de consequenties niet kunnen overzien."

"Verantwoordelijkheid zonder bewustzijn is schijnautonomie."

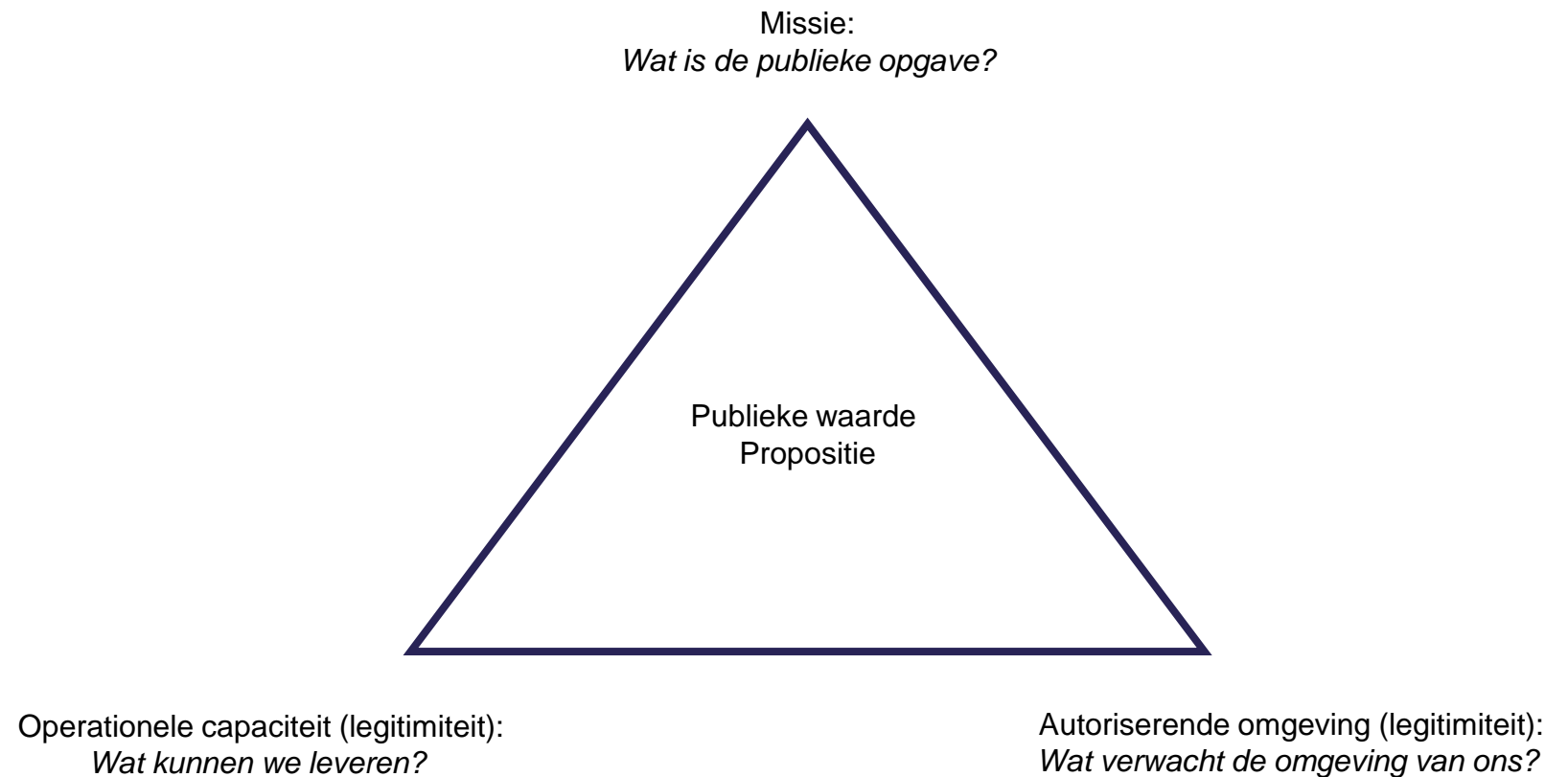
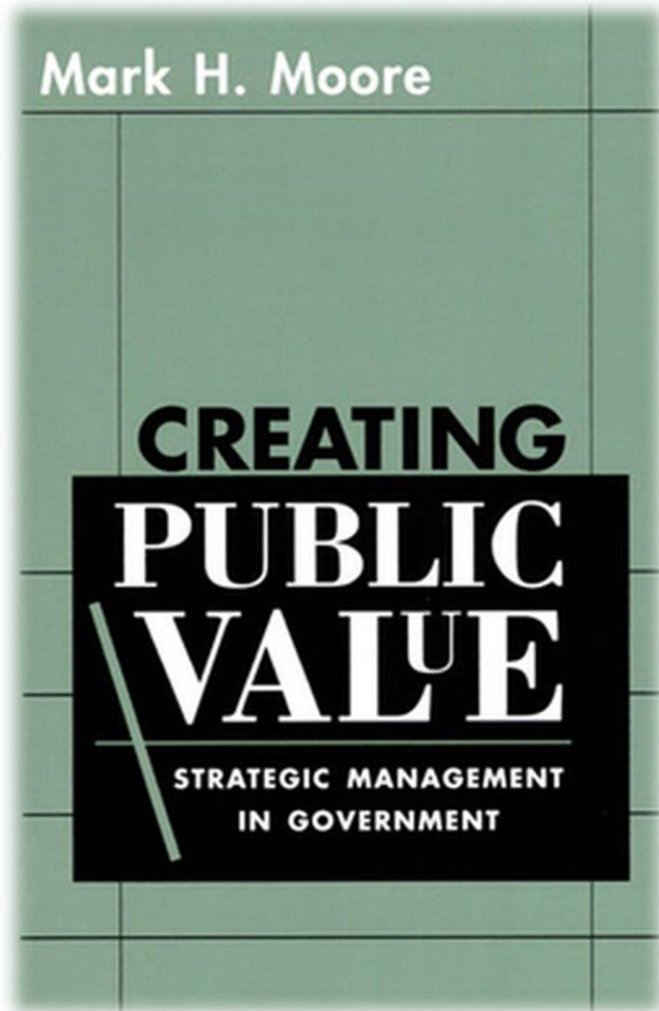
4. TWEE ALGEMENE OBSERVATIES

ROND

VERGUNNINGEN, TOEZICHT EN HANDHAVING

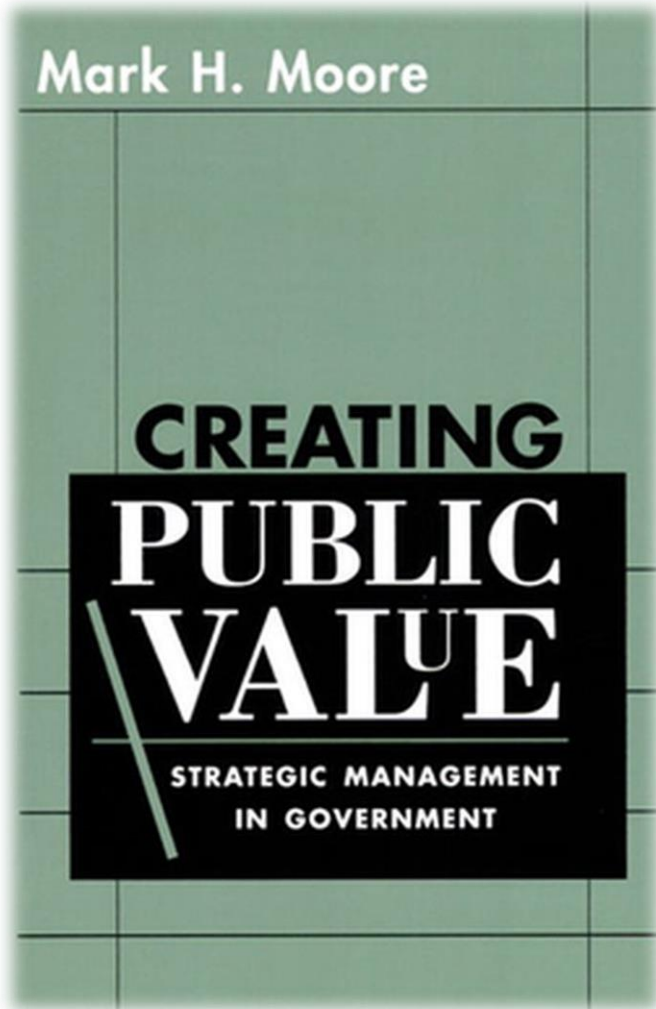

Een publieke waarde propositie =
missie + autoriserende omgeving + operationele capaciteit

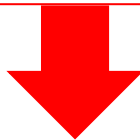

Een publieke waarde propositie =
missie + autoriserende omgeving + operationele capaciteit

Dit vergeten we
ontzettend vaak

Missie:
Wat is de publieke opgave?

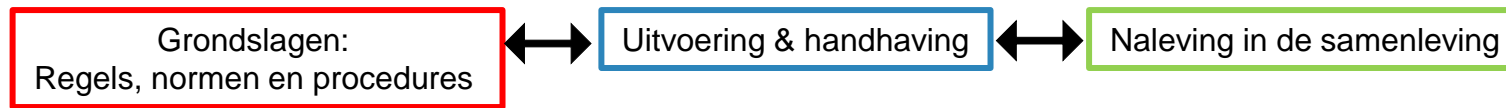
Publieke waarde
Propositie

Operationele capaciteit (legitimiteit):
Wat kunnen we leveren?

Autoriserende omgeving (legitimiteit):
Wat verwacht de omgeving van ons?

De neerwaartse spiraal van complexiteit met IT-geloof als versterker

5. UW IV LANDSCHAP

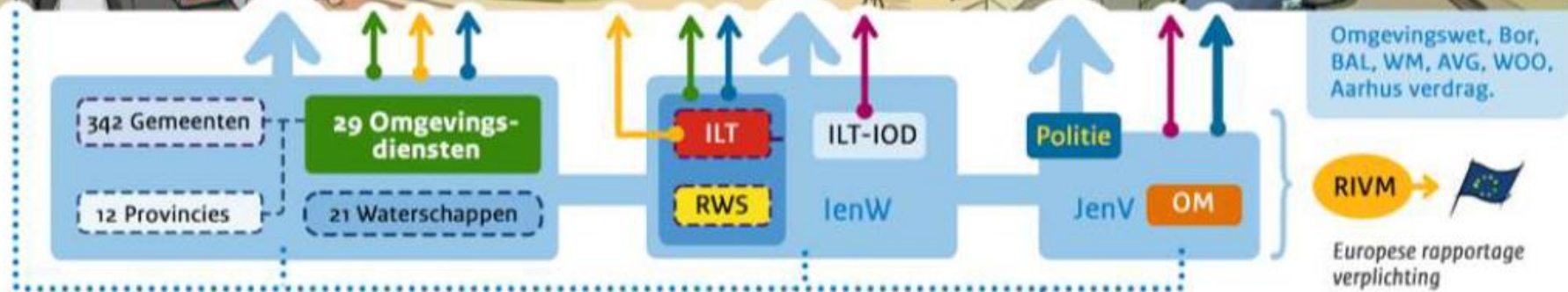
“Het IBP VTH geeft uitvoering aan de afspraken die Rijk, gemeenten en provincies hebben gemaakt om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van de milieuregels in Nederland **te verbeteren.**”

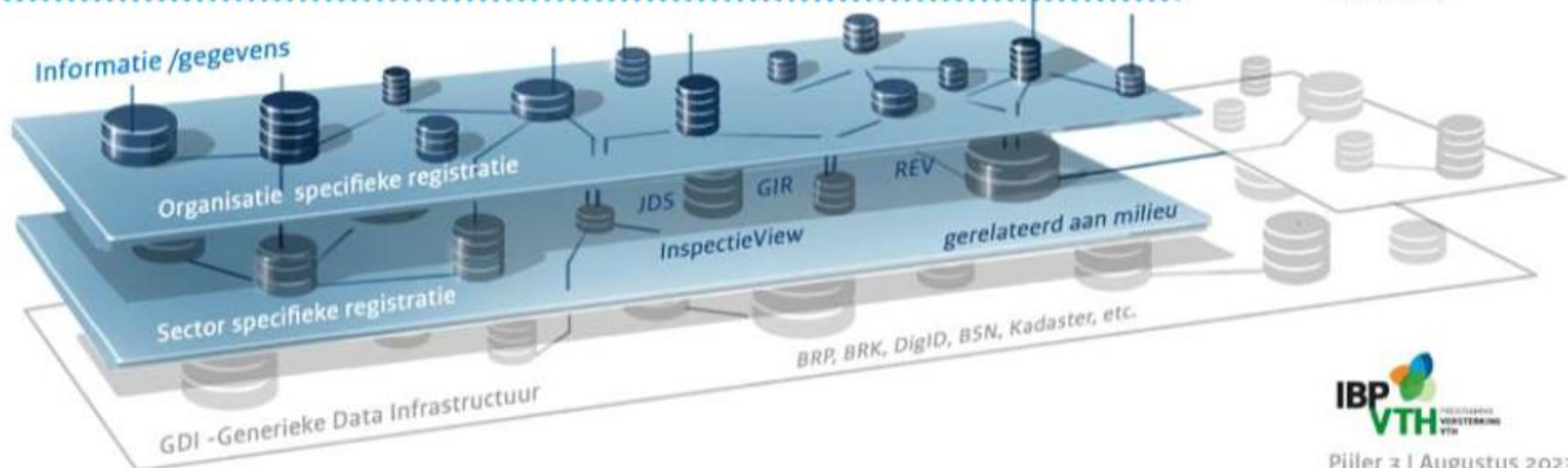
“Het gebrek aan informatie leidt niet alleen tot een **gebrek aan inzicht**, maar maakt ook dat de overheid **niet adequaat kan bijsturen**. Ineffectief beleid kan voortbestaan zonder dat iemand het weet. Ook kan **ongelijke behandeling van bedrijven optreden**, bijvoorbeeld nadat een overtreding wordt geconstateerd.”

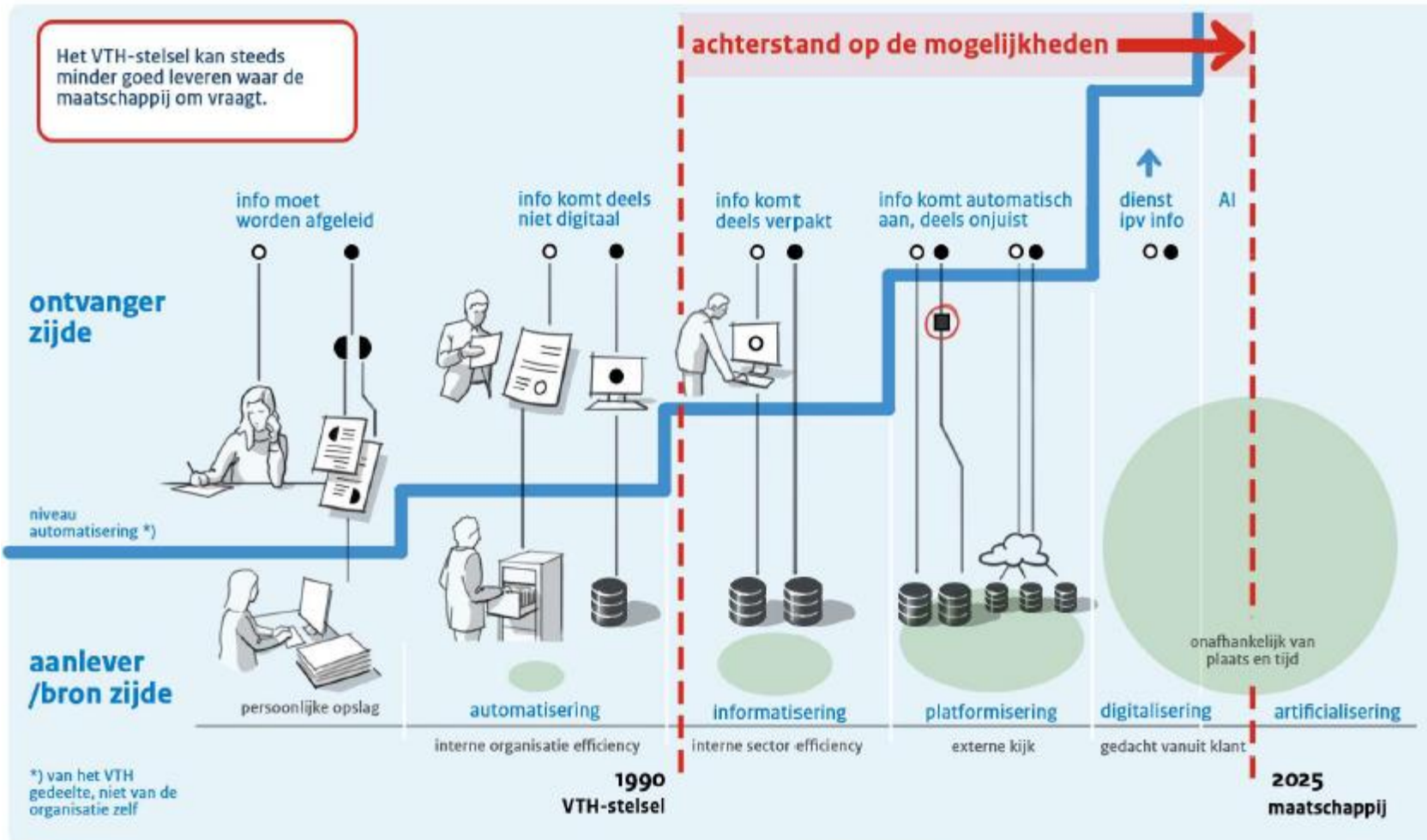
(Algemene Rekenkamer, 2021)

Informatielandschap VTH-stelsel

- Vergunnen
- Toezicht houden
- Handhaven bestuursrecht
- Handhaven strafrecht
- Opsporing
- Kennis nemen vergunnen, toezicht en handhaving
- Bevoegd gezag
- Gemandateerd
- Verplicht informatie delen basistaken

- benodigde gegevens
- omvang /scope in plaats en tijd

6. Diagnose:

Huidig stelsel van gegevensuitwisseling

1. Ongelijke behandeling van bedrijven komt veel voor (rechtmatigheid vs. willekeur door diversiteit)
2. Geen sprake van een digital stelsel
3. Huidig stelsel is kostbaar, traag en leidt tot kwaliteitsverlies door ontbreken IV
4. Stelsel loopt 30 jaar achter op de mogelijkheden
5. Toenemende achterstand op maatschappelijke verwachtingen

Uit:
(Vitaliteit Informatielandschap VTH Stelsel in beeld)

*"In closing, I would like to circle back to my point about complacency. Looking at our society, I sometimes get the impression that we are, as they say "fat, dumb and happy." We are resting on our laurels. Things are changing more rapidly than we realize. We must step up and make the best use of the resources we have, continue to build on our successes and ensure a responsible society."
(September 2023 – TU Eindhoven)*

6. Diagnose:

OMGEVINGSVEILIGHEID 28 omgevingsdiensten

2024

- 29 definities van wat een 'inspectie' is
- 15 definities van wat een 'regio' is
- Shadow IT + kopiëren van data
- Gegevens ≠ document
- Volwassenheid laag = Geen focus + standaardisatie op:
 1. Data creatie
 2. Data kwaliteit
 3. Data deling
 4. Data toegang
 5. Semantiek

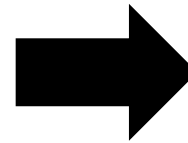
6. Diagnose: Taak gericht werken vs Opgave gericht werken

INTERVIEW ARRE ZUURMOND
Regeringscommissaris Arre Zuurmond:
'De Nederlandse overheid bestaat uit
allemaal eilandjes'

Regeringscommissaris Informatiehuishouding Arre Zuurmond heeft zijn termijn van twee jaar net met een half jaar verlengd. Beeld Rebecca Fertine

7. MOGELIJKE OORZAKEN

(Pas op dit worden er 10...)

Aan visies geen gebrek
*(die lossen op zichzelf
alleen weinig op)*

Visies zijn centralistisch –
uitvoering is decentraal

Datagedreven werken

=

investering
(dus geld erbij)?

of

arbeidsbesparing
(dus geld eraf) ?

In een keten of stelsel
samenwerken wil
iedereen als het goed
gaat, niemand als er
onenigheid of crisis is

(en die is er altijd)

Gemeenschappelijke IV +
standaarden

=

Stelselprobleem

≠

iemand's probleem..

=

Thorbeckes erfenis

Thorbeckes verkeerd
begrepen erfenis:

Autonomie op je
corebusiness
(vakmanschap)

≠

autonomie op
bedrijfsvoering + IV
landschap
(laat dat centraler voor je
regelen)

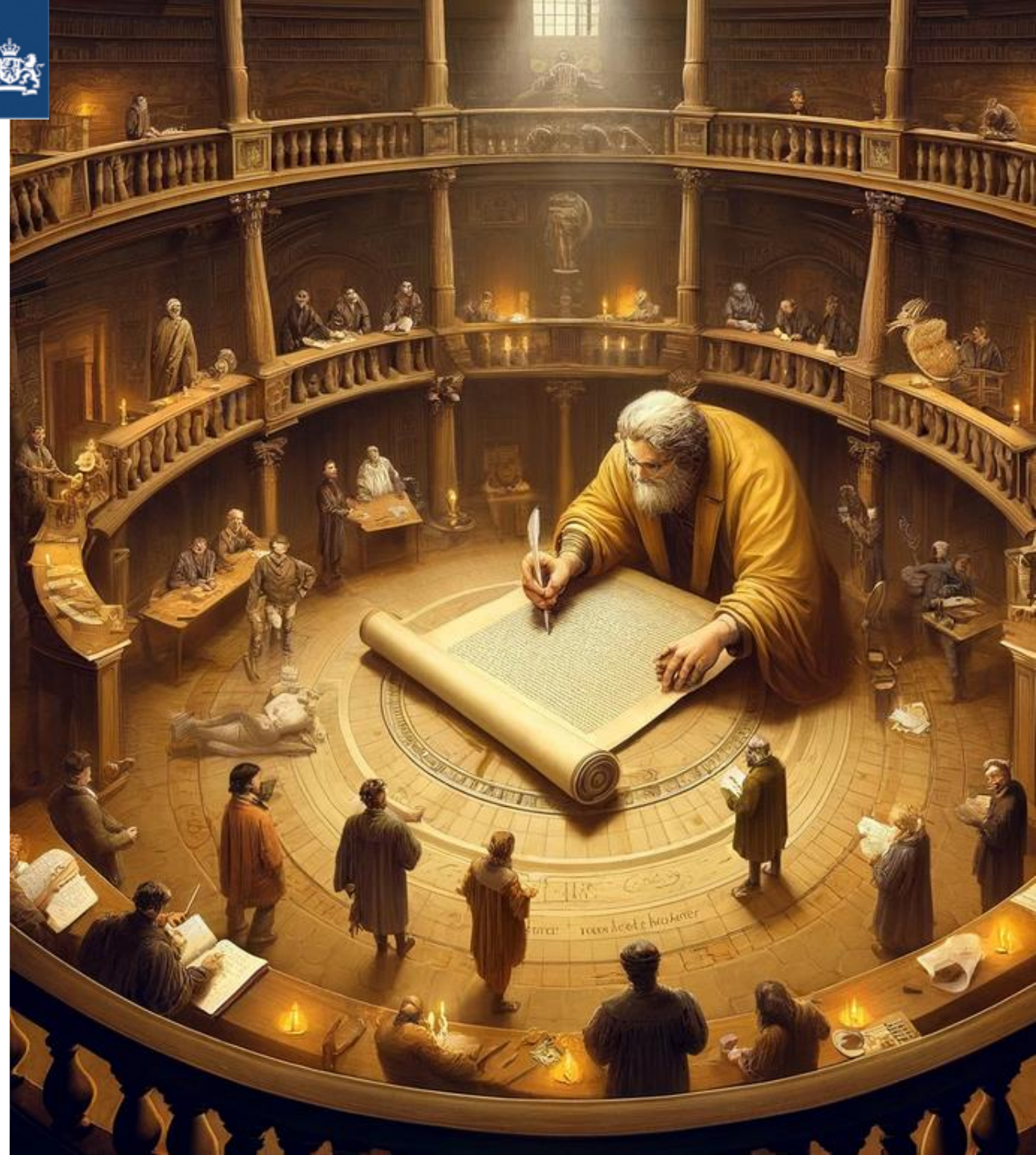

Wetgeving wordt centraal
opgesteld
en decentraal (anders)
geïnterpreteerd

wendbaar wetgeven

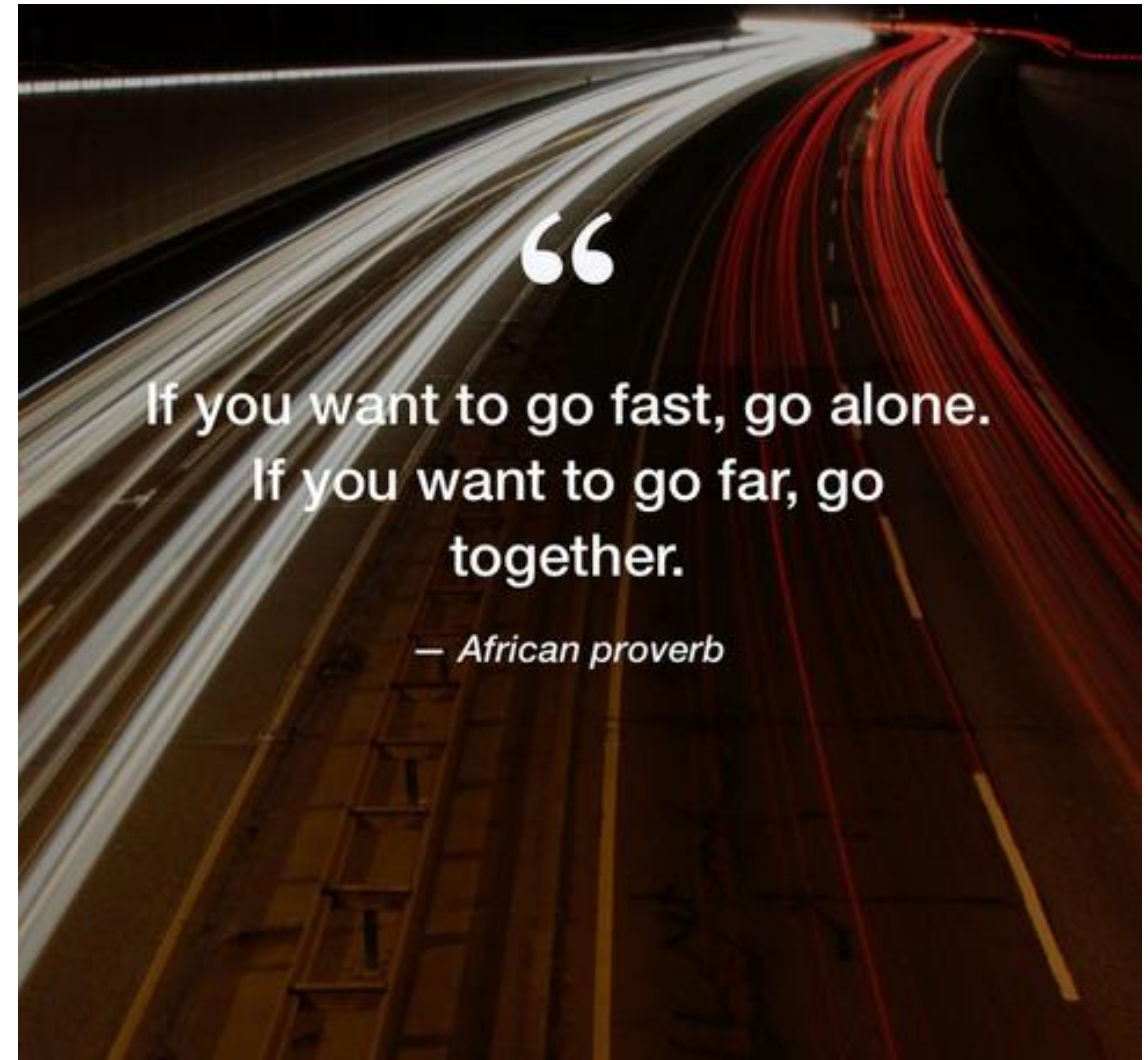
Veel bottom-up
verbeteringen...

Voelt lekker, rent hard...

Verandert weinig

deceptie in the making

Vastlopen dreigt!

Datasets maken

of/en

AI/LLM search faciliteiten
benutten?

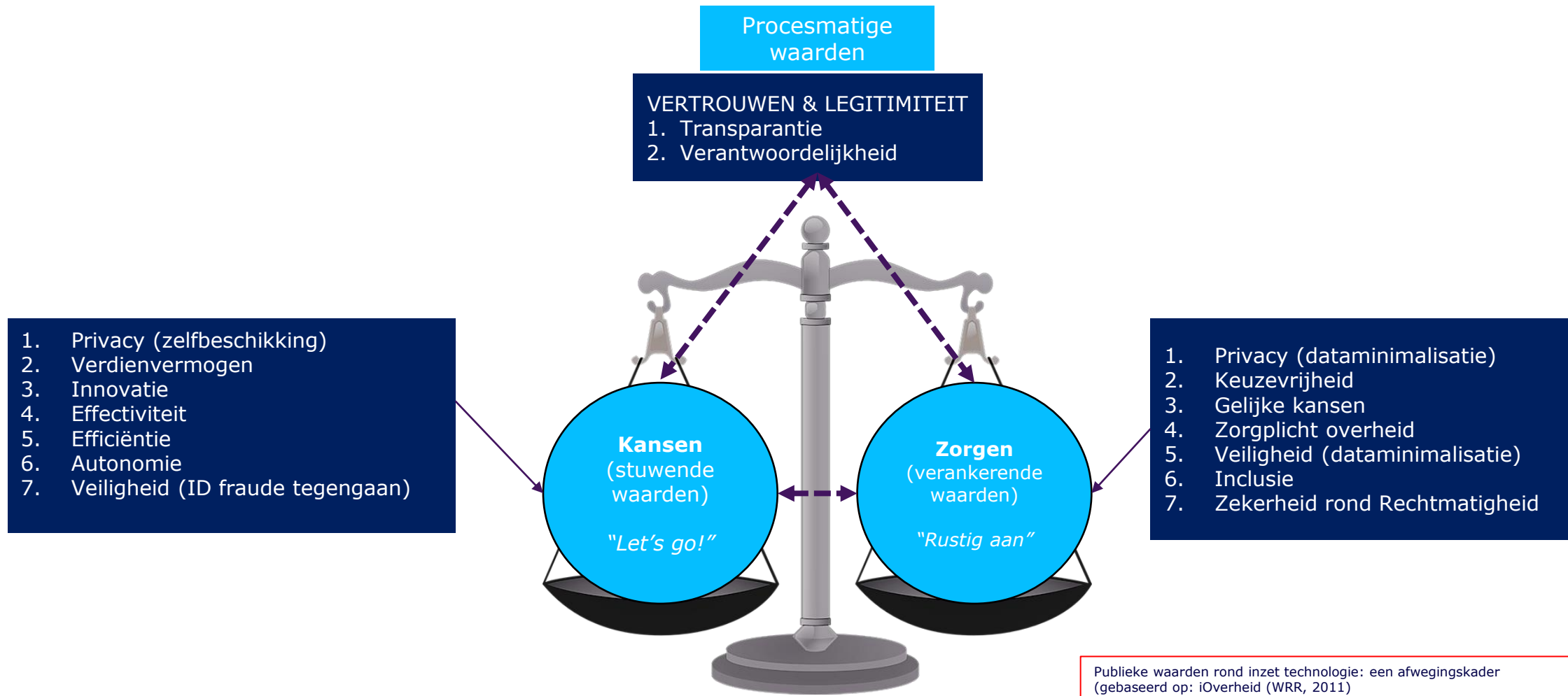

**TECH IS
NOT NEUTRAL**

De publieke waarden in meer datagedreven werken

Wat is goed? Wat is fout? Wat is verantwoord? Welke afwegingen maken we?

Innovatiedilemma: het AVG spook

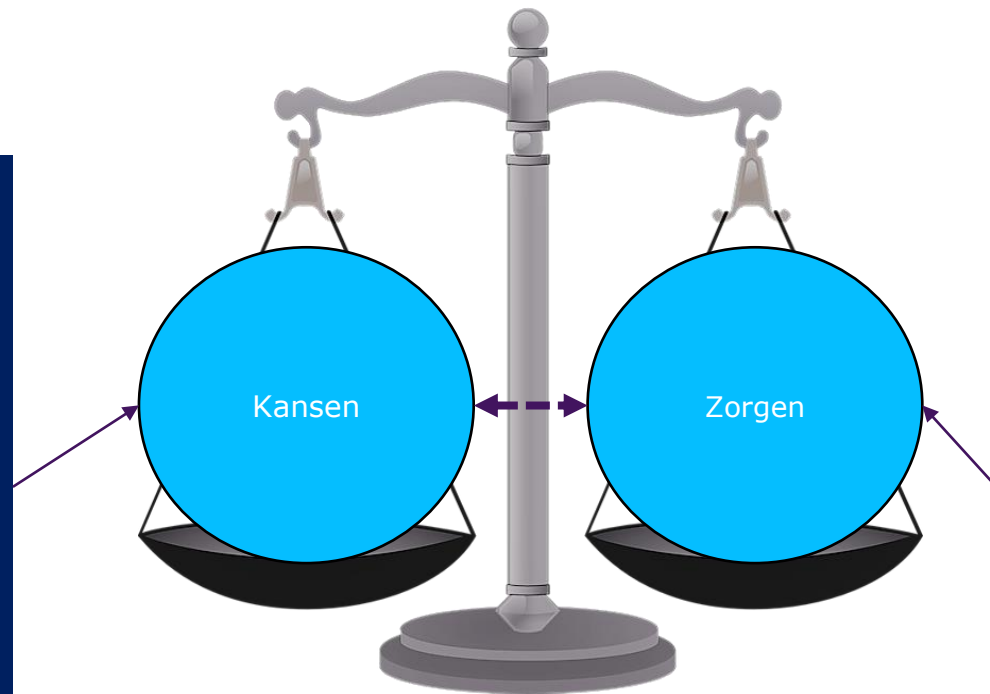
Om een volledig beeld in een toezicht casus te hebben wil ik bepaalde data. De wettelijke basis voor gebruik is onduidelijk.

Effectiviteit, efficiëntie, innovatie

"We moeten wel met meer data gaan werken, anders krijgen we het werk niet gedaan."

"Als we niet op basis van alle beschikbare data werken krijgen we juist ongelijke behandeling van bedrijven."

"Als die wettelijke basis er niet is, dan regelen we die toch."

Privacy, rechtmatigheid

"Een beetje doelbinding bij datagebruik bestaat niet. Er is een wettelijke basis of die is er niet."

"Data function creep is levensgevaarlijk en leidt in veel situaties tot een te grote macht van centrale overheden ten opzichte van de onder toezicht gestelden."

"Dat hele datagedreven werken is één groot wantrouwen tegen de professionaliteit van de inspecteur."

8. BEHANDELPLAN

1. In een stelsel is centraal mandaat cruciaal

2. Capaciteit is schaars:
Mensen die toezicht,
fysieke leefomgeving en
informatieketens snappen?

innovatiecultuur = beste
wervingsinstrument

3. Stuur door prikkels in
het gehele stelsel
(benchmarking
/volwassenheidsmodel)

4. Vorm een community die
als boodschap heeft:
*"Data volwassenheid
brengen is het faciliteren
van vakmanschap"*

Mens en organisatie

OPLOSSINGSRICHTINGEN

data

5. Arbeidsbesparende tech
(& dus datagedreven
werken) is cruciaal

6. Hybride toezicht mens /
data / ai
(zonder risicogestuurd
algoritme wordt je
overbodig)

7. semantiek en
koppelvlakken gelijk brengen
keihard afdwingen
(*"Autonomie ligt op business,
niet op standaarden"*)

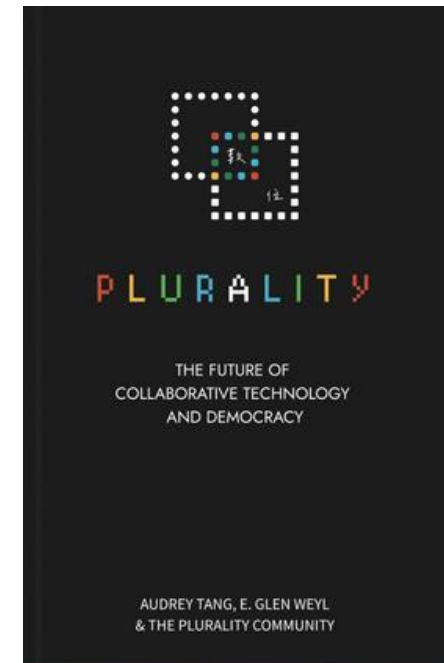
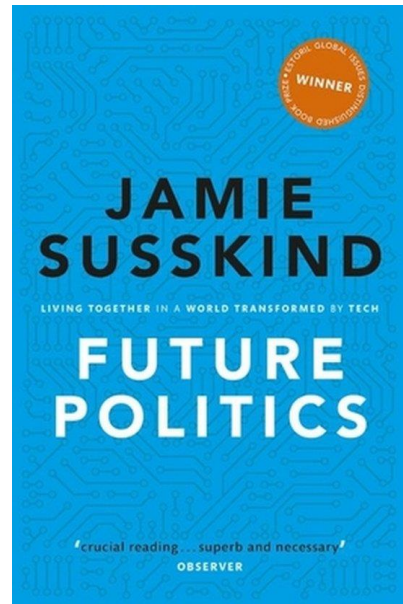
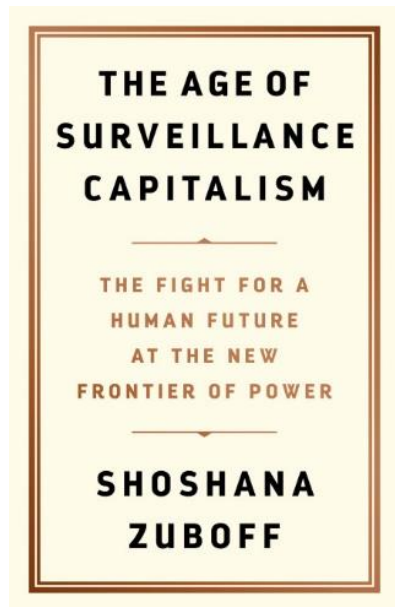
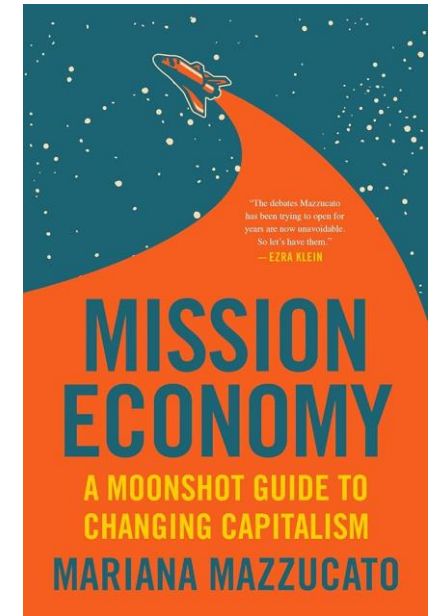
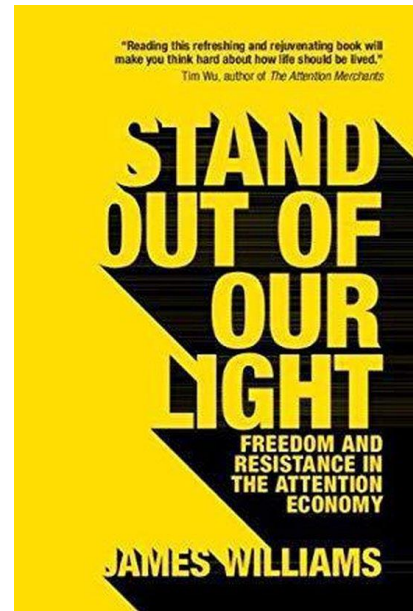
8. CIO + CDO raad met power
kaderstellend en handhavend
optreden

INNOVATIEF DIGITAAL LEIDERSCHAP IN NL?

Stelling:

"Overheidsinnovatie is als groepstherapie: de één is eerder over een zelf veroorzaakt trauma heen dan de ander."

Hackers gonna rule. Data is their energy...

De datagedreven overheid: dit kán en moet beter

Wouter Welling – Podcast: Studio Tegengif

Programmadirecteur Digicampus (interim)

DG Digitalisering en Overheid Organisatie - Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Interbestuurlijk Programma Versterking Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (IBP versterking VHT)

Themabijeenkomst: Data is de toekomst van toezicht – 18 april 2024